

FORSIDEILLUSTRAJON

@heiaklubben / Ingunn Dybendal

REDAKSJON**Ansvarlig redaktør:**

Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:

Asbjørn Jokstad

Dipak Sapkota

Redaksjonssjef:

Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:

Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen,

Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Sigbjørn Løes,

Marit Øilo

Redaksjonskomité:

Malin Jonsson, Anne Rønneberg, Anders Godberg,

Kristin S. Klock, Odd Bjørn Lutnæs

ABONNEMENT

For ikke-medlemmer og andre abonnenter:

NOK 2 400,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,

Tlf: 977 58 527

e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Christiania torv 5, 0158 Oslo

PB 2073, Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 6 400, 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: Aksell AS

Grafisk design: Aksell AS

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALGTRYKT I
NORGE
NO - 1470Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERTMEDISINET TRONDHEIM
07. MEDIA - 2041 0378

Vær forsiktig med hva du sier

Foto: Kristin Alley Oppdahl

Når vi ser etter tema til forsideillustrasjonen på Tidende velger vi som regel noe fra det vitenskapelige fagstoffet. Vi går igjennom de aktuelle vitenskapelige artiklene og kauspresentasjonene for å se om det er noe der som kan egne seg.

Er det noe her som en illustratør kan tenkes å kunne gripe tak i og få noe ut av?

En av de vitenskapelige artiklene denne gangen handler, enkelt sagt, om sammenhengen mellom fedme og periodontitt.

Det kan være noe, tenkte vi. Og sendte av gårde noen stikkord til illustratøren, inkludert noe om å behandle temaet med respekt.

Da den første skissen kom var det med følgende forklaring: «Vi har diskutert litt her om fedme, kropp, og stigma.

Vår første idé var å illustrere et ansikt, og en munn, til en person som spiser hamburger, og som mister tenner.

Altså unngå kropp og å si noe om hvor stor en kropp med fedme er, og samtidig eller heller si noe om usunn mat og tannproblemer.»

Illustratøren er inne på noe helt vesentlig. Vi skal alle være ytterst forsiktige for ikke å bidra til stigmatisering. Det er også grunner til å si at helsepersonell har et særlig ansvar. Helsepersonells holdninger og uttalelser kan ikke bare være ekstra belastende. Helsepersonell er i en unik posisjon til å kunne bidra i positiv retning dersom pasienten ønsker det.

En relativt ny studie utført ved NTNU i Trondheim ville finne ut hvorvidt samfunnets stigmatiserende holdninger til individer med fedme eller overvekt også gjenspeiles i helsevesenet. I innledningen heter det at overvekt og fedme er et økende folkehelseproblem. I tillegg til helseproblemer er de det gjelder sårbare for stigmatisering som et resultat av

avviket fra samfunnets kroppsnorm som sier hvordan et sunt individ skal se ut.

I studien er det sykepleiere som representerer helsepersonellet. Det kunne vært leger, og det kunne vært tannleger. Og resultatet kunne blitt det samme, uten at vi kan slå dette fast, naturligvis.

I sammendraget heter det at studien viser at sykepleiere og annet helsepersonell ofte henfaller til stigmatisering av individer med fedme eller overvekt. Helsepersonell preges av samfunnets ensidige vektfokus, hvilket kan medføre en devaluering av individene med bakgrunn i deres vekt. Flertallet av respondene i spørreundersøkelsen har opplevd dårlige holdninger til pasienter med fedme eller overvekt. Studierapporten etterspør mer kunnskap om tilstanden, og sier at sykepleiere og annet helsepersonell må være bevisst på utfordringene med vektstigma. Studien foreslår å møte pasientene med respekt og ydmykhet, og se hele mennesket bak diagnosen.

Konklusjonen er at vektstigma er et stort problem, som kan føre til diskriminering og skam. Dette hører ikke hjemme i det moderne helsevesenet.

Helsepersonell må søke å motvirke stigmatiseringen ved å være bevisste på at vektstigma finnes, møte pasientene med adekvat kunnskap om tematikken og se hele mennesket bak avviket fra det vi gjerne kaller det normale. Videre oppfordres det til å bidra til å gi pasientene livsmot, slik at de kan klare å mobilisere egne ressurser og få til en endring – dersom de ønsker det.

Det handler mest om hvordan vi snakker med folk. Her kan tannhelsepersonell bidra, like mye som alt annet helsepersonell.

Ellen Beate Dyvi
Ansvarlig redaktør